

22 875

Nadere wijziging van een aantal sociale zekerheidswetten en enige andere wetten (Wijziging vaststelling gemiddeld premiepercentage en verdeling van de premie voor de Werkloosheidswet die ten gunste komt van het Algemeen Werkloosheidsfonds)

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID¹

Vastgesteld 15 december 1992

Het voorbereidend onderzoek gaf aanleiding tot het formuleren van de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de fractie van de **PvdA** betuigden hun globale instemming met de inhoud van wetsvoorstel 22 875.

De nieuwe berekeningswijze en procedure tot vaststelling van de zgn. rekenpremies beschouwden zij als een goede maatregel.

Zij konden eveneens instemmen met de voorgestelde verdeling van de AWF-premie over werkgevers en werknemers. Omdat zowel het werkgevers- als het werknemersaandeel tot de loonkosten behoren, heeft de verdeling van de AWF-premie slechts symbolische betekenis die bedoeld is om de gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers voor het AWF uit te drukken. Zij konden eveneens instemmen met de mogelijkheid tot afwijking van de fifty-fifty-verdeling indien de ontwikkeling van de koopkracht van werknemers of de lastendruk voor het bedrijfsleven daartoe aanleiding geeft. Zij waren van mening dat het kabinet dit (kleine) economische sturingsinstrument terecht niet uit handen geeft.

De aan het woord zijnde leden hadden met gefronste wenkbrauwen kennis genomen van de voorgestelde wijziging van artikel 24 WAOUU. Als zij het goed begrepen hebben zijn de computerprogramma's van de bedrijfsverenigingen niet opgewassen tegen de complexiteit van de overhevelingstoelage en hebben de bedrijfsverenigingen daarom maar naar bevind van zaken gehandeld, op uiteenlopende wijze en met uiteenlopende uitkomsten. Thans wordt voorgesteld de wettekst aan te passen aan de computerprogramma's van de bedrijfsverenigingen.

De aan het woord zijnde leden wensten nader geïnformeerd te worden over het negatieve inkomenseffect van f 900 op jaarbasis voor ca 2200 gerechtigden. Betreft dit een bruto- of een netto-effect? Op welke wijze worden deze 2200 gerechtigden geïnformeerd over deze inkomensdaling?

Indien deze inkomensdaling slechts betekent dat een onbedoeld en ten onrechte verstrekt voordeel weer gaat verdwijnen, konden zij overigens wel instemmen met dit wijzigingsvoorstel.

¹ Samenstelling:

Bot-van Gijzen (CDA), Van der Meulen (CDA), voorzitter, Rongen (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Van de Zandschulp (PvdA), Gelderblom-Lankhout (D66), Soetenhorst-de Savornin Lohman (D66), Heijmans (VVD), Van Leeuwen-Schut (VVD), mw. Bolding (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF), Veling (GPV).

De leden van de fractie van de PvdA merkten tenslotte op dat naar hun mening in de *Overgangsbepalingen invoering gelijke rechten mannen en vrouwen* (Wet van 28 maart 1985, Stb. 180) de samenloop van AAW en AOW principieel ondeugdelijk geregeld is. De AAW is immers een strikt individueel uitkeringsrecht, berustend op een individuele mate van arbeidsongeschiktheid die eventueel kan doorlopen tot het bereik van de 65-jarige leeftijd. Een geheel of gedeeltelijk verlies van dit recht omdat de (oudere) partner van de AAW-gerechtigde de 65-jarige leeftijd bereikt is naar hun mening in strijd met de uitgangspunten van de AAW en kan soms ongewenste neveneffecten met zich meebrengen (b.v. verlies van ziekenfondsverzekering). Deze leden betwijfelden daarom zeer of artikel XXII van genoemde overgangsbepalingen wel voldoet aan de rechtsnormen.

De leden van de fractie van **D66** sloten zich aan bij deze laatste vraag.

De leden van de PvdA-fractie meenden overigens dat in de AOW van 1 april 1988 de zaak van samenloop AOW-AAW bij echtparen wel op een correcte wijze geregeld is, nl. handhaving AAW-recht jongere partner, waarbij dit recht als inkomen in verband met arbeid beschouwd wordt voor de bepaling van een eventueel resterend recht op AOW-toeslag voor de oudere partner.

Deze leden vroegen een reactie van de staatssecretaris op hun beschouwing over de samenloop AOW-AAW. Tevens vroegen zij of bekend is in hoeveel gevallen thans nog anticumulatie AOW/AAW plaatsvindt volgens artikel XXII Overgangsbepalingen.

De leden van de fractie van de **VVD** konden op zich wel instemmen met het wetsvoorstel.

Zij hadden met genoeg vastgesteld dat, blijkens de memorie van toelichting, de staatssecretaris kennis draagt van artikel 86, eerste lid, van de WW. Dat zij en haar voorganger kennis hebben van artikel 124 WW is, blijkens de praktijk van vele jaren, aan geen enkele twijfel onderhevig.

Hoe rijmt met deze artikelen de zinsnede in dezelfde memorie van toelichting (blz. 7): «(..) nadat de hoogte van de AWf- premie door het kabinet is vastgesteld»? En hoe verdraagt zich met artikel 86, eerste lid, de in de Tweede Kamer gedane uitspraak van de staatssecretaris: «Nog los van het feit dat premieheffing niet aan de toestemming van de Kamer onderhevig is – U en Uw voorgangers hebben dit in hun wijsheid tot een recht van de minister gemaakt, dus van de staatssecretaris van Sociale Zaken (..)» (Handelingen Tweede Kamer, 1991–1992, nr. 11, blz. 2149)?

Is de conclusie juist dat door een bestendig ge-(mis?)bruik de uitzondering regel is geworden en als zodanig «officieel» is geaccepteerd? Is hierop ook haar opmerking in de Tweede Kamer op 3 december j.l. van toepassing: «Tot op dit moment is het zo dat ik bij algemene maatregel van bestuur in staat ben om de premies allemaal zelf vast te stellen»? Zou het verworpen amendement Terpstra (22 875, nr. 7) geen nuttige correctie kunnen zijn geweest op dit (machts?)denken? Op welke rechtsgrond is de opvatting gebaseerd dat de premiehoogte kan worden bepaald door inkomenspolitieke en rijksbudgettaire overwegingen?

Eenzelfde vraag kan worden gesteld over de mededeling – in verband met de toepassing van artikel 81, vierde lid, WW – dat het kabinet (...) als zijn mening te kennen heeft gegeven dat de financieel-economische ontwikkeling van de sociale fondsen niet geïsoleerd dient te worden beschouwd, maar dat deze geplaatst dient te worden in een breder kader, waarin (...) ook macro-economische factoren meespelen, zoals de

ontwikkeling van de koopkracht van gezinnen en de lastenontwikkeling van het bedrijfsleven. (memorie van toelichting, blz. 8).

Wat is de ratio, zo vroegen de leden van de fractie van de VVD vervolgens, om de in artikel 81, vierde lid, van de WW op te nemen uitzonderingsbepaling nader te omschrijven met «indien de ontwikkeling van de nationale economie hiertoe aanleiding geeft»? Deze formulering is immers dermate elastisch dat, zoals de staatssecretaris ook meedeelt, de opvattingen van het kabinet hierdoor niet worden ingesnoerd.

Welke betekenis hecht de staatssecretaris aan de bestendigheid in de opvatting van de SER om niet af te wijken van een 50-50 verdeling van de premiehoogte tussen werkgevers en werknemers?

Waarom moet de Raad nog adviseren over een afwijking van de evenredige premieverdeling als de staatssecretaris zijn advies toch naast zich legt?

Vertrouwende dat de bewindslieden tijdig zullen antwoorden, acht de commissie de openbare beraadslaging over het onderhavige wetsvoorstel voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie,
Van der Meulen

De griffier van de commissie,
Dijkstra-Liesveld